

Elisa Gebhard sd ym.

Kirjallinen kysymys seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien edistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksia kyseenalaistetaan yhä kuuluvammin ja rajuemmin eri puolilla maailmaa. Viime vuosina olemme nähneet, miten eri valtioissa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisoikeuksia on heikennetty eri tavoin. Näistä esimerkkejä ovat naapurimaamme Venäjän ja sitä seuranneiden maiden "homopropagandalait", Unkarin päätös rajoittaa Pride-tapahtumia tai Ugandan epäinhimillinen sateenkaari-ihmiset kriminalisoi-va laki. Yhdysvaltojen uuden hallinnon hyökkäykset etenkin transihmisten oikeuksia kohtaan sekä sen ulkomaille suunnatun tuen maksatuksen lopettaminen on jo nyt pakottanut sateenkaari-toimijoita eri puolilla maailmaa lopettamaan toimintojaan.

Suomi on pitkään edistänyt seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisoikeuksia osana Suomen ulkopoliittikkaa. Myös nykyinen hallitus on ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa sitoutunut edistämään seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisoikeuksia. Suomi mm. kuuluu sateenkaari-ihmisten ihmisoikeuksia edistävään Equal Rights Coalitioniin ja viime vuonna Suomi teki yhteistyötä intersukupuolisten ihmisoikeuksien edistämiseksi YK:n ihmisoikeusneuvostossa. Suomi on myös ohjannut taloudellista tukea seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien edistämiseen osana kansainvälisille ihmisoikeusjärjestöille annettavaa tukea sekä kehitysyhteistyön ohjelmarahoitusta.

Suomen poliittinen sitoutuminen sateenkaari-ihmisten oikeuksien edistämiseen ja taloudellinen tuki ovat merkittäviä, vaikka ne ovat vain pieni osa Suomen ulko- ja kehityspoliitiikan kokonaisuutta. Esimerkiksi vuosina 2021—2022 Suomen kehitystuen kokonaisuudesta ohjautui vain 0,14 % sateenkaari-ihmisten oikeuksia edistäville toimijoille. Se oli vähemmän kuin naapurimaamme Ruotsin, Norjan tai Tanskan vastaavana aikana maksama tuki. Suomen kaltaisten maiden merkitys sateenkaari-ihmisten ihmisoikeuksien puolustajana kasvaa etenkin nyt, kun osa aiemmin sateenkaari-ihmisten oikeuksia tukeneista maista, on kääntänyt kurssia ja vetänyt pois poliittisen tai taloudellisen tuen, pahimmillaan molemmat.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten Suomi aikoo varmistaa, että se osaltaan jatkaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien edistämistä maailmassa niin poliittisesti kuin taloudellisena tukena?

Kirjallinen kysymys KK 226/2025 vp

Helsingissä 26.6.2025

Elisa Gebhard sd
Saara Hyrkkö vihr